

HONDARRIBIA

UDAZKENA!!

AURKIBIDEA

- 2.- Oharrak
- 3.- Herri giroa
- 9.- Blagan
- 12.- Victor Hugo
Jaizkibelen euskaraz
- 14.- Martin Ugalderen omenez
aldizkari bat kalean
- 16.- Euskal arrantzaleak
Terranovan
- 18.- Blagan
- 21.- Gazte informazioa
- 22.- Eskola kirola ikasleak
forman mantendu nahian
- 24.- Itsas etimologiaren
berezitasunak (eta III)
- 25.- Neguaren hurbilketarekin
kultur ekitaldi gehiago
- 27.- Euskal txiste...
- 28.- Ganbarako kutxa...
- 29.- Lehiaketa
- 30.- Horoskopoa
- 31.- Demografia

OHARRAK

TXANDAKO BOTIKAK

IRAILA

- 1 - LIZARRAGA. Damarri, 1
 - 2 - ERAUSKIN. San Pedro 28
 - 3 - MARTINEZ. Almirante Alonso kalea
 - 4 - IRAOLA. San Pedro 5
 - 5 - FIZ. Donostia kalea
 - 6 - ALMANJO. Mendelu auzoa
- ETA HORRELA JARRAIAIN

TXANDAKO OKINDEGIAK ABENDUA

- 6 - GARMENDIA
- 7 - MARTINEZ
- 8 - ARRATIBEL
- 14 - GARMENDIA
- 21 - MARTINEZ
- 25 - EZ DA OGIRIK EGINGO
- 28 - ARRATIBEL

EUSKARAZKO MEZAK

Astegunetan arratsaldeko 7etan
Portuko Elizan
Larunbatetan arratsaldeko 7,30etan
Portuko Elizan

IGANDEETAN

Goizeko 8,30etan Betherramen
Goizeko 9etan Amuten
Goizeko 9,30etan Guadalupen
Goizeko 11etan Portuko Elizan.

Argitaratzailea eta Erredakzioa:

Udal Euskara Azpibatzordea

Kolaboratzaileak: Inaxio Nogueras, Ainaia
Elizondo, Jhon Linstroth, J.S. Martin.

Inprimategia, Fotokonposizioa eta Maketazioa:

Industria Gráfica JOMISA
Gabinia kalea 4 • Industrialdea
Tel.: 63 28 27 • Fax: 63 29 03
20305 IRUN

Legezko gordailua: S.S. 122/86

HONDARRIBIAK ez du bere gain hartzen
aldizkarian adierazitako esanen eta

GUATEMALAKO PRESIDENTEA ARTZUKO HISTORIAREN ZATI

asatako urriaren 25ean, Guatemalako presidente den Alvaro Arzú Irigoien izan genuen gure herrian. Horren arrazoia guztiz jakina da denontzat, hau da, Arkoll Auzoan kokatzen den Artzu baserriko familiarteko bat dugu gizon hau.

Nazioarteko sari bat jasotzera etorri zen Arzu jauna Oviedo aldera, bere herria bakearen alde egin dituen lanen sari bat. Hortaz gain, Eusko Jaurilaritzak gonbite bat

egin zion Euskal Herrian egun pare bat igaro zitzan. Aukera hau aprobetxatuz, bere arbasoen etxea eta inguruak ezagutu al izateko aukera ezin hobea aurkitu zuen. Gregorio Berrotaran zinegotziak bera eta bere familia guztia aurkeztu zituen. Denon aurpegieta nabaritzen zen egun berezia zela, ez bait zen edonor bere etxera zetorrena

Hondarribian eman zituen orduetan, bai Artzu baserrian, Udaletxean (non herriko seme kuttun izendatu bait zuten), eta baita Beko Errotan eginiko afarian ere sekulako alaitasuna erakutsi zuen, umore ona eta bromak etengabe egiten zituelarik. Ez zirudien lehen mailako politiko bat zenik guztiok politikariei buruz daukagun lehen irudia zein den kontstatatu ezkero, baina Guatemalan egindako lanak eta nazioarte mailan lortu duen ezagupena kontutan

ARRETXE

Ciclos

salmenta eta konponketa

RENERIA
C./Larrazabal, 1 • Tfno.: 34 01 82

DONOSTIA
C./Zabaleta, 54 • Tfno.: 28 65 72

HONDARRIBIA
C./J. Alonso, 5 • Tfno.: 64 27 77

BIGARREN URTEZ, TXINGUDIKO BIZTANLEAK BATERA

urreko urtean hasi zen ekimen bati jarraiki, aurtengoan ere Txingudi eguna ospatu da urriaren 18 eta 19an. Asteburu osoa aprobetxatu nahi izan da erakundeen aldetik, dena egun batean konzentratzea gutxitxo kontsideratzen bait zen.

Ekimen honekin bilatzen dena, Hondarribia, Hendaia eta Irungo biztanleak era batetara edo bestera elkartzea izan da, denok parte har dezaten ekintzak antolatuz. Ekintza hauek era desberdinetakoak izan ziren, argazki rallyak, elkarte eta artisauen azokak, paseo zikloturista bat, musika banden kontzertuak, urpekaritza saioak, haurrentzako parkeak, pilota txapelketak, eta baita herri bazkari handi bat ere. Bazkari hau, Hendaiaiko Gaztelu Zahar

pilotalekuan ospatu zen, eta benetako jai giroan gainera.

Hiru Udaletxeek antolatutako ekintzak badira ere, ia 70 elkarteek ere parte hartu

dute, bere laguntza eskainiz. Datozen urteetarako elkarte hauek antolatzailak izatea lortu nahi da, eta horrela neurri batean Udaletxeen presentzia gutxitzea.

Bai antolaketa aldetik zein jendearen partehartze aldetik arrakasta bat bezala kontsidera daitekeen elkargune hau datozen urteetan errepikatzea espero da, positiboa bait da oso hiru hirietako jendeen artean harreman onak mantentzea biziltzaren edozein alorretan.

PEÑISCOLA ETA HONDARRIBIAREN ANAITASUNA TINKO

riaren 25 eta 26an Peñíscola-ko bizilagunak gure herrian egon ziren bertako usadioak eta janariak erakusteko intentzioarekin. Bide batez, pasa den urtean Hondarribiko delegazio batek bertara egin zuen bisita itzuli egin zuten Castellón-eko probintzian aurkitzen den hiri eder honen biztanleek.

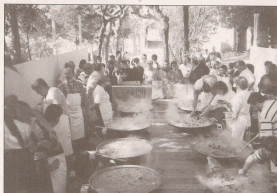
Alkatea buru zutelarik, larunbata goizean heldu ziren lau autobusetan. Arma plazan ongiatorria egin zitzaion auresku eta txalapartaren soinuekin. Hiria apur bat ezagutu ondoren, Kasino Zaharrean sekulako paella eder bat jateko aukera eduki zuten

ehundaka pertsonak. Bazkari legea egin ostean, zenbaitzuk herria ezagutzen jarraitu zuten, eta beste askok "Moros y Cristianos" deritzan desfilea prestatzen aritu ziren. Hau izan zen jende gehien erakarri zuen ekintza, kaleak jendez gainezka ageri bait ziren.

Honen ostean, denek jatetxe ezagun batean afaldu zuten. Igandean ere jai

giroak aurrera jarraitu zuen, eta eguraldi ona lagun ekidin ezinezko bazkari bat ospatu zuten bi hirietako biztanleek Klink Elkartean. Horrela, umore eta eguraldi bikainez osaturiko aste bukaera handi honi amaiera emateko aukera ezin hobea suertatu zen.

Hondarribiaren antzera, Peñíscola ere zentru turistikoa da. Mediterranearen kostan

k o k a t u t a ,
arrantzarako kai txiki
bat dauka,
langostino eta
sardinei arreta
berezia jartzen
dietelarik. Hiria
harresiz inguratuta
dago, eta harriz
eginiko gain batetan
ezartzen da, 46
metrotako altuera
duena. Horren
inguruan, auzo

berriak osatu dira. Datu modura, esan XIII mendeko gaztelu sendo bat daukala, eta harresia Felipe IIaren garaikoa dela. Benedicto XIIIa Aita Santuak bertan eman zituen bere bizitzaren azken hilabeteak, hori bait zen bere desioa.

BEHARREZKO GASOLINDEGIA URTARRILERAKO PREST

asiak dira jadanik gure herrian hain beharrezko dugun gasolindegia berriaren obrak. Aireportuaren aurrean dauden belardietan kokatuko da, eta gaur egun dauden beharrak asetzeko balioko du. Hasera batean espero da lanak urtarrilerako amaitzea, urte berriarekin herritarrentzat hain beharrezkoa den eskaintza hau eduki ahal izateko.

Hainbeste urtetan San Juan de Dios-en egon den gasolindegia txikiak beraz bere agurra ikusiko du, eta bide batez handiago

eta prestazio gehiago edukiko duen beste bati ongietorria emanez.

Egongo den gasolindegia berriak zenbait abantaila argi edukiko ditu. Leku aldetik kokapen ona dauka, ez bait dago hiri erdian. Bertaratzeko ere erraza izango da, karretera orokorrean egongo bait da, eta gasolindegia bertan sartzeko erraztasunak handiak izango dira. Beraz, aspaldia desiratzen genuen gasolindegian laister egongo da martxan, eta aurreko urte guzti hauetan lanean aritu den etxetxo zaharkituak bere gainbehera ikusiko du, denborak aurrera bait dihoaz.

AMAITU DA ARRANTZALEENTZAT LAN DENBORALDIA

zaroaren erdia igaro dugula, bukatu berri da Hondarribiko arrantzaleentzat lan denboraldia. Hemendik

aurrera, eta martxorarte erreposo garaian daude, lehorrean eta untiak ondo amarratuta geratzen direlarik.

Atzean geratzen dira aurten egindako kanpaina desberdinak, bai antxoarena, atunarena... Lan gogorra izan da denentzat, eta orain merezitako atsedena hartu behar da, datorren urterako indarrak berritu asmoz. Hortarako ez dago etxean jan eta lo egitea besterik, zeren non egoten da etxean baina hobeto?

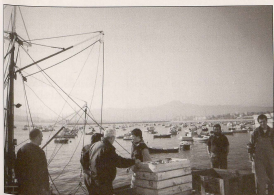
Hala ere, ez dira arrantzale guztiak zaku honetan sartzen, zeren eta aurten ere zenbait unti Azores aldera joanak dira, eta hauek ez dira gabonak aurretik etxeratuko. lanean gogor dirauten hondarribiar hauei animo, laister iritxiko da eta zuek atsedean hartzeko garaia.

Orokorrean ezin daiteke esan urte txarra izan denik 1997ko hau. Lortutako sariak ez dira beste mundukoak izan, baina beti pentsatu behar da ere gutxiago arrantza zitekela, eta beraz, eguraldi txarrari aurpegi ona jarri. Zenbait unti ez dira

honekin ados egongo, zeren eta beti egon izan dira besteak baino gehiago arrantzatuta duten barkuak, baina hemen ez genuke kategoriarik ezarri nahi, denek egin bait dute lan gogorra. Suerteak paper garrantzitsua jokatzen du hemen, eta aurten gauzak gaizki atera zaizkionari datorren urtean askoz hobe joan diezazkioke, beraz, ez burua jaitsi, lan egiten duenak lehenago edo beranduago jasotzen bait du bere saria.

Hondarribian dauden arrantzaleak 524ra iristten dira. Zifra hau aldatu egin daiteke, uda garaian gora edo behera egin bait dezake. Untziak ordea 50 dira, eta horrek bai ezin duela uda garaian aldatu. Untzi hauetatik, 21 dira legazketariak, eta 524 arrantzaletik 109 dira aipatutako unti konkretu hauetan dabilzanak. Beste 415 arrantzaleak karrerako untzietan ibiltzen diranak dira. Hauetariko batzuk oraindik ez dute lana amaitu aurretik esan dugun bezala, baina hala eta guztiz ere, denei zorionak ematea beharrezkoa iruditzen zaigu, lan ederra egin bait dute. Ia datorren urtean suertea gehiago agertzen den lanean zaudeten bitartean.

KILOMETROZ KILOMETRO

urtengoan ere urria ere ustekabeen iritsi zaigu eta urteroko ohiturari eutsiz, euskaldunoi Kilometroak ospatzea ez zaigu ahanitz. Aukeraturiko eguna 5a izan da, lekua, aldiz, Pasaia eta Lezoko alde ederra.

Ikastolako adiskideekin Oreretako tren geltokian geratua nintzen hamaika t'erditan eta elkar agurtu ostean, Lezo aldera abiatu ginen eguraldia lagun genuela. Ikaragarritzko jende pila ari zen inguratzen pixkanaka-pixkanaka eta gehiengo trenez zetorren gainera (askoz ere erosoagoa baitzen eta berebil pilaketak ere hobeto ekidin baitzitezkeen). Ibilbide haserara iritsi eta euskararen aldeko jai hartan murgildu ginen kuadrilakook, baina nire alaitasun hark ez zuen luzaroan irauterik izan.

Nire alboan bi emakume zihoazen elkarri "Vaya tiempo más bueno" esanez, eta ni asaldatuta utziz. Badakit norberaren

trapu zaharrak bizilagunarenak baino lehenago astindu behar direla eta horregatik, euskaldun petoaren eredia naizela esatera ez nintzateke ausartuko. Baina urguritasun apur bat bederen behar da halakoetan, Kilometroetan gazteleraz mintzatzea egarritz dagoenaren aurrean edaten hastea bezala baita: LOTSAGARRIA.

Bazkari legea egin bezain fite, Exkixu nahiz Urtz taldeen kontzertua (edo zarata) entzutera joan ginen. Oso giro beroa jarri zuten (nahiz eta lehendik ere eguzkiak dextente jo), eta jendeak ikaragarri ondo pasa zuela iruditu zitzaidan. gehiengo, hala ere, hiruretarako zizpa-zizpa eginda zegoen baina horri esker izan zen jendearen partehartzea hain ikaragarria.

Euskara salbu dago, beraz (euskaraz mintzatzeari uzten ez diogun bitartean, behintzat).

AINHARA ELIZONDO

E.I.U.-KO SISTEMA TXAPUZA BAT BESTERIK EZ DA

Aurten ere, Hondarribiko hainbat gazte, gainontzeko herrietako gazteekin bat EHuko Magisteritza fakultatean itxialdian egon gara.

Alde batetik, irakasle faltari aurre egiteko irtenbide txiroak eman dira denen kalterako. Aurretik mobilizazioak egin ditugun arren, irakasle berrien eskakizunaren erantzuna ez da behar bezalakoa izan. Gainera irakasleak ez daude ikasgai hauek emateko behar bezala prestatuak.

Gu lasaitu nahian errektoradutzak konponbide txapuzero bat eskaini digu, hau da: abendurarte eskatutako irakasleak ez dira etorriko eta bitartean gai horiek emateko prestatuak ez dauden gure fakultateko irakasleek lan gehiago egin beharko dute. Azken finean, lauhilabete osorako ordaindu dugun arren, urtarrian bakarrik jasoko ditugu fundamentuzko klaseak.

Bestalde, egoera hau urterokoa da, Magisteritza eskolaz gain, beste fakultate eta kanpusetan (Gipuzkoa, Bizkaia eta Araba) honelako eta bestelako arazoak ematen bait dira.

Jarrera hau EHuko sistema salatzen hartu dugu. Bizkaia, Gipuzkoa eta Arabako kanpusetako ikasle guztiak baturik, elkarlanean, mobilizazioak egiten eta arazoa aldarrikatzen jarraitzeko asmoa dugu egoera honi irtenbide on bat emateko asmoz.

AIERT ALONSOREKIN BLAGAN

23 urteko artista gazte bat dugu ale hontako pertsonaia elkarrizketatuetako bat. Lekeition jaio zen, baina lau urte zituenetik Hondarribia aldera etorri zen bizitzera, eta bertako ikastola eta institutuan egin ditu ikasketak. Pintura arloan espezializatua, bere kuadroak ikus ditzazken edonor esku eta imaginazio honek asko balio dutela ohar daiteke. Gaztetxean daukan langela etenaldi bat egin du guri hitz batzuk eskaintzeko.

Artista izan aurretik zure bizitza nolakoa izan zen esango al diguzu?

Lekeition jaio nintzen 1974an. Lau urte zituela hona etorri nintzen, eta ordu ezkerotik hemen bizi izan naiz. Hondarribiko ikastolan ikasi nuen OHO delakoa, eta gero institutura joan nintzen. Gero, Leioako unibertsitatean Arte Ederretan lizentziatu nintzen, aurtengo ekainean.

Pinturara dedikatzen al zara soilik?

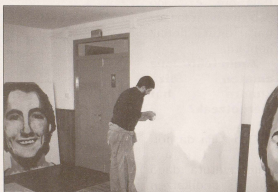
Egia esan, pintura da gehien erakartzen nauen arloa. Argazkilaritzan ere badaukat interes berezia. Eskulturak ere erakartzen nau, baina ez dut praktikan jartzen. Bereziki argazkilaritza eta pinturaren arteko elkar harremanean zentratzen naiz.

Noiz piztu zitzaizun artearenganako grina?

Txikitatik gustatu izan zait marraztea. Hori dela eta egin dudana karrera inertziaz aukeratu nuen, baina orain zehazki dedikatzen naizen pinturaren alor hontan azken hiru urtetan jarri dut nere atentzio guztia.

Erakusketarik egin ala saririk jaso al duzu?

Bilbon, Donostia, Gasteiz, Zumaia, Granada, Oporton egin izan ditut erakusketak, baina galeria batean Bilbon

bakarrik. Urrutirago joan gabe, azaroaren azken bi astetan beste erakusketa bat egin behar dut. Duela aste gutxi, BCH-ren "Imajina ezazu Euskadi" pinturako hirugarren saria jaso dut. Nahiz eta hemen zentratuta dagoen, konkurso irekia da, internazionala da.

Ze arlo dira gehien lantzen dituzunak?

Alde batetik erretratoak lantzea gustatzen zait, tamainu oso handitan edo oso txikitik. Beste aldetik, bestelako kuadroak ere egiten ditut. Hauek estetika arloa lantzen dutela iruditzen zait, eta erretratoek kontzeptuarena.

Kuadro orokorretan zein gai erabiltzen dituzu?

Gehien jorratzen ditudan gaiak, hiru ildoren inguruan doaz. Alde batetik futbolariak daude, asko gustatzen bait zait inguru berde eta geldia batetan, figura

mugikorak marraztea. Bestalde, behiak eta helikopteroak pintatzen ditut ere.

Zenbat kuadro marraztu dituzu orain arte?

Erretratu txikiak, handiak eta bestelakoak batuz, baliteke 300-en inguruan egotea gutxi gora behera. Hala ere, ez nago oso ziur horretaz, ez bait ditut denak kontatu.

Zenbateko lana ematen dizu kuadro bat margotzeak?

Oso zaila da hori jakitea. Baldintzatuta dago zuk dedikatzen diozun denboragatik. Egunero zortzi bat orduz lan eginez, baliteke bi astetan bukatzea erretratu handietako bat, (1'60x1'32ekoa). Baina hori ez da oso zientifikoa, zeren eta kuadro bat ez dago inoiz amaituta, beti bilatzen bait diozu zerbait gehiago egiteko.

Margotzeaz gain zerbait gehiago egiten al duzu?

Azken denbora hauetan euskara eta ingelesezko klaseak ematen ditut. Orain pinturako klaseak ematen ditut ere, Landetxan, Irungo 20 bat hurrei. Asten bitan ere Santiago kalean ere klaseak ematen ditut. Nahiko betea daukat agenda egia esan.

Oker ez banago kanpoan ikasia zara zerbait, ez?

Bai, horrela da. Unibertsitatearen zerbitsu bat aprobetxatuz, lau hilabetez

egon nintzen Dublingo unibertsitatean. Hortaz gain, Portugal-en ere ikastaro intentsibo bat egin nuen, Oportoko unibertsitatean. Azkenik, Granadara joateko aukera izan nuen beste ikastaro bat egitera.

Faltan botatzen al duzu infraestruktura apur bat herri mailan?

Baliteke hala izatea. Niri Gaztetxeko gela bat utzi zidan Udaletxeak lan egiteko, baina herri hontan arte munduari lotuta dagoen jende kopuru handia

ikusita, zerbait falta dela dirudi. Adibidez, Arrasaten antolatzen diren taller municipalak ondo leudeke.

Ba al duzu ordu fijoarik Gaztetxean lan egiteko?

Ez daukat ordutegi fijoarik, baina fundamentu apur batez egiten dut lana. Goizean goiz kirol pixkat egiten dut polikiroldegian eta gero hona etortzen naiz bazkaltzeko ordu arte. Bazkalostean ere lanean jarraitzen dut, ematen ditudan klaseek uzten didaten heinean. Hala ere, noizean behin iluntzean ere egon izan naiz hemen.

Zer ari zara prestatzen orain?

Azaroaren azken bi astetan Bilbon erakusketa bat daukat, eta hori prestatzen ari naiz. Bien bitartean, futbolaren inguruko kuadro polit bat egitea pentsatzen ari naiz, Joseba Etxeberriarena, 2'30 metroko altuera izango duena. Martxotik maiatzera arte mailan konkurtsorik onenak antolatzen dira, eta horietarako ongi prestatu behar da.

Artista langilea dugu Aiert Alonso gaztea. Ez du usta artea imaginazio hutsa denik, orduak eta orduak sartzea beharrezkoa dela dioetenetako bat bait da. Azken aldiotan sariak jasotzen hasi da, eta panorama on bat datorkiola esatea ez da hain arriskugarria. Gure aldetik zorte ona edukitzea besterik ez zaigu geratzen.

MARIÑEL
BURDINDEGIA - FERRETERIA

MENAJE - INDUSTRIAL
TORNILLERIA INOX.
ELEKTRIZITATEA
GILTZEN KOPIAK

Bernat Etxepare, 12 - Tel. 64 17 88
HONDARRIBIA

LUPE
ARRAIK

Portuko eleizaren parean
HONDARRIBIA

Tel.: 64 42 56 - 64 41 59

FISIOTERAPIA
SOKOA

 * FISIOTERAPIA
* ERREABILITAZIOA
* MASAIK
* ETXE ZERBITZUA

AITZIBER GOÑI OLASAGASTI
Fisioterapeuta

ORDUTEGIA
Astelehena - Asteazkena - Ostirala
8:00-13:00 • 15:30-17:30
Asteartea - Osteguna
8:00-11:00

Tell.: 64 46 57
SOKOA MERKATALDEGIA • HONDARRIBIA

VICTOR HUGO

JAIZKIBELN EUSKARAZ

ictor Hugo idazle
erromantikoaren
euskararekiko ahaleginak
Jaizkibelen, nire ustez,
aipagarriak dira. Batzutan
borondatea ez da guti eta hori

erakutsi zuen Victor Hugo idazle aipatuak
Pasaian igaro zituen egunetan, gure
hizkuntzaz ikasi zuen apurra, Jaizkibelen
artzainekin erabiltzean.

Bere garaian ospe handia
lortu zuen idazle
erromantiko honek
oroitzapen atsegin eta
iraunkorak eraman zituen
euskal herritik. 1843 urteko
uztaillean agertu zen hemen,
karlisten gerrateak utzi zigun
hondamenaren ondorioak
ageri agerian zeudenean.

Frantziako Besanzónen
1802an jaioa zen Victor
Hugo, literatura Odak
(1822) zeritzan poemekin
klasiko bihurtuko zena.
Gero, beste zenbait
eleberriren artean, Les
Misérables (1862)
zeritzanakin gorengo mailak
hartuko zituen.

Pasaia nola ikusi nuen ondo asko
adierazi zigun Fausto Arozena zenak El País
Vasco visto desde fuera (1949) liburu
bikain haren 94-95 orrialdeetan. 1843ko
bidaia haietatik sortu zitzaion Victor Hugori
Pirineoak deituko zuen liburua. Urte
hartako uztailaren 23an Bordeletik
baionara iritsi zen eta handik bi egunera
Miarritze bisitatu eta 28rako
Donostiaruntza abiatu. Bidart erta
Donibane Lohitzun artean ezagutu zuen

Euskal Herriko gurdia, zeinen ardatzaren
doinu xistukari liluragarria aditzeaz
harriturik gelditu zen. Baina
hizkuntzarekikoa ez zen gutiagorako.

Inguruak ezagutu ondorean, Pasaia
atsegingarria iruditu zitzaion nonbait eta
bertako ostatu batean kokatu zen.
Abuztuaren 4an Jaizkibel aldera oinez
abiatu zen. Gainak hartzean, ordubi
t'erdia aldera, itsas bazterrari so inguruko

ikuspegiak adieraziz zioen,
uhinak plantainetan nola
apartsu hausten ziren,
itsasoa ilun eta haize
azkarrez aurkitzen zelarik.
Artzai batek euskaraz esan
omen zion, "egualdi
gaiztoa". Orteza bel eta
Hondarribiko Bidasoa
badiara sartu nahirik. seiral
aldera gailurrera heltzean,
uhartze edo osertz zabalak
begiratz, mendiak nabari
Orreagaraino,
ezkerraldetik Bilboraino
itsasoa eta eskubitik
Baionaraino.

Zazpiretan gaztelu baten
murrutan aurkitzen zela
zioen. Ez dakigu Arando ala San
Hendrikekoaz ari zen. Ingura kamailaz
beteriko zelai bat omen zen. Hemen ere,
artzai bat agertu omen zitzaion eta berak
euskaraz agurtu: "Jainkoa berorrekin". Eta,
nonbait, harriturik edo urrundu omen
zitzaion. Gero, lagunekin agertu eta
haletako bat beragana hurbildu; elkarri
zorrotz begira adi egon ondorrean guziak
oihuka aldendu omen ziren:
"Ahuatlacouata! ahuatlacouata!" (Hau
halakoa da, esan nahi ote zuten?).

Biharamunean berriz ere mendira irten zen. Pasaiera itzultzean, arropa garbiketan ari ziren bi neskarengana hurbiltzean, hoietako batek frantsez txar batean esan omen zion: "Jauna, menditi ahal zatoz?". Eta Hugok euskaraz erantzun: "Bai, bixo nekeza", eta beste bi neskak barreari eman ziotela zioen.

Neska bata ileoria eta bestea ilebelzduna, baina biak omen ziren politik. Gainera, gona gorritz eta kortse urdinez, euskaldunek hain maite dituzten koloreak, esango digu. Elkarriketaren ondorioz jakin zuen ez zirela burgesak, Pasaiake batelerak baizik.

Abuztuaren 6an mendiak zehar iritsi zen Lezora eta andra zahartxo bati eliza ikusteko, "giltza" galdetu zion euskaraz. Jakingarriak dira elizaz eman zituen aburuak. Abuztuaren 11an Tolosatik zehar iritsi zen Iruñera, geroago Pirineotan barneratzeko.

Ondorean mendiko artzai txabola batean azaltzen du bere burua, non zen zehatz esan gabe. Hala ere, badihudi Aezkoan edo izango zela. Non aipatzen zuen zenbait euskarazko hitzen ezaguera,

erdarazkoekin parekatuz: Zuec, Guc, Nun, Emen, Cembat, Lau, Adiskidea.

Baina, Jaizkibelen erabili zituen esaldi haiek, hogeta hiru urte geroago Itsasoko Langileak (1866) zeritzan eleberrian berriz erabiliko zituen pertsonaia euskaldunen ahoetan.

Ez dago esan beharrik, bere egonaldi haren denbora laburrean, hemen bertan sortueta bizi diren askok baino arreta gehiago jarri zuela gure hizkuntza jatorrari buruzkoan. gero, J. Vinson, H. Gavel eta G. Lacombe euskalariak, bakoitzak bere aldetik, zenbait lan argitaratu zituzten Victor Hugo idazleak bildu eta erabili zituen euskarazko hitz eta esaldiei buruz.

Zorionean betoz holako bidaiariak

JUAN SAN MARTIN

EXPERT

GEURIA

Xkey *Zorionak!*

MOBILIARIO DE COCINA Y BAÑO

IRUN
Lezo Kalea, 1
Telf.: 61 50 08

HONDARRIBIA
San Pedro, 8 - 3
Telf.: 64 33 86

HARATEGIA

JOXEAN

Jarak ondo pasa!!

Damarri, 2 (Alameda)
Telf.: 64 04 87

Hondarribia

LA HERMANDAD

JATETXEA

Zuloaga Kalea, 2/g.
Telf. 64 27 98.

HONDARRIBIA

MARTIN UGALDEREN OMENEZ

ALDIZKARI BAT KALEAN

ndoainen duela 76 urte jaio tako gizon handi honi eskainitako aldizkari bat atera berri da. "Aiurri" aldizkariaren ale berezi bat da. Bertan, zenbait herritako Udalak izan dira babesle, eta euskal kulturaren ordezkari askok ere bere eritzia ematen dute Martin Ugalderi buruz. Hondarribiko Udalak ere parte hartu du, euskararen aldeko bere lan handia nolabait eskertuz. Jakin ez dakienarentzat, Martinek Hondarribian eman ditu bere bizitzaren azken 25 urteak.

Aldizkari berezi honek 84 orri ditu, eta aldizkari batentzat asko dirudien arren, errez irakurtzen den argitarapen bat da. Hasera batean, biografia bat egiten da, eta berauk aldizkariaren laurdena hartzen du. Kontatzen da nola 1921eko San Martin egunean jaio zen. Oso gazte zenean, 1936ko gerra bizitzan gogorki sartu zitzaion. Garai haietan Andoain-en bizi bazen ere, bertatik alde egin behar izan zuen. Haseran, Hernaniko familiarteko baten etxera alde egin zuen, Donostiara gero eta Zarautzera ondoren. Gerrak aurrera egin

ahala, Bizkaira alde egin zuen. Garai latz haiek igarotzen ziren heinean, eta Martinek Santander aldera ihes egin behar izan zuen. Geroago Frantziara hanka egin zuen,

eta frantziar familia batean egon zen urtebetez.

Pasadizo ugari ditu kontatzeko bere bizitzan. Gerra garaian, alemaniarrek atxilotu egin zuten, konzentrazio esparru batetara eramanez. 1942an soldadutzara joateko deia jaso zuen ere Marokora joateko... 1947an Venezuelara aldera joan zen, bertan zortzi urte zeramatzan aitarekin elkartzeko. Hainbeste urtez banatuta zegoen familia berriz elkartzea lortu zuten.

Aipatzen dira aldizkarian bere lan ugariak ere. Kaleetan kristalak garbitzen aritu zen gazte denboretan, baina bere lanik azpimarragarrienak kazetaritzaren arloan egin ditu, eta idazketaren arloan ere. Aldizkari askotan lanean aritu izan da, literaturan ere gauza asko egina da, Hego Ameriketako Euskal Etxeko ardurak...

Lan asko eta merezi baina sari gutxiago jaso dituen gizona da Martin Ugalde. Euskaraz eta erdaraz idatzi du, liburuak eta ipuinak ere. Euskararen eta Euskal Herriaren alde

lan handia eginikoa da, eta "Aiurri" aldizkarian omenaldi moduko bat egin nahi izan diote. Ongi merezitakoa gainera.

**25 urtez
elkarrekin,
Euskal Herriari so.**

Mila esker Martin!

Albistur eta Arocena

HARATEGIA
URDAITEGIA

Zuloaga Kalea
Tfnoa.: 64 18 60 - 64 13 31
HONDARRIBIA

FS oto istema ARGAZKIAK ORDU BETEAN

Itsasargi, 3 Tel.: 64 57 65 20280 HONDARRIBIA

ENDANEA

LORE ETA LANDARE
MINTEGIA

ENDANEA Baserría • Tel.: 64 17 10 • HONDARRIBIA

LENCERIA

XERA

JAIK ONDO
OSPATU !

San Pedro, 5
Tel. 64 58 84 HONDARRIBIA

Cruz Marti

- Ezkontza zerrendak
- Opariak
- Dekorazioa
- Testil Hogar

San Pedro Kalea, 63
Tel.: (943) 64 01 23

ZORIONAK!!

HONDARRIBIA

GOIKOETXEA JANARIDENDA

ETXERAKO ZERBITZUA

San Pedro, 51
Tel. 64 10 29

HONDARRIBIA

XARMANTA

BOUTIQUE

40-tik 60 bitarteko
neurri arropak

San Pedro, 69
Tel.: 64 56 13
HONDARRIBIA

EUSKAL ARRANTZALEAK TERRANOVAN IBILI ZIRENEKOAK

ahiz eta oraindik zientifikoki demostratuta ez dagoen arren, badirudi bikingoak izan zirela lur eder hauen aurkitzaileak. Gai hauetan oso habilak izateaz gain, gauza oso normala da, zeren eta geografi aldetik hurbiltasuna ere handia zen. 875 urtean, Gubjornr deituriko bikingo bat bere drakkar edo garaiko itsas untzian Islandia aldera zihoalarik, ekaitz gaitzo batek Groenlandiako kostaldera eramane zuela dio bertako kondaira batek.

portugaldarrak izan zirela esaten dute. Baina bertan ikusi ziren euskal arrantzaleen lehen aztarnak badirudi 1500-1510 urteen bitartean izan zela. Ez dago dokumentu zehatzik horri buruz, baina oso ziurra da XVI eta XVII mendetan zehar, euskal arrantzaleak eta heuren baleak harrapatzeko maixutasuna gai honen barnean oso puntu inportanteak direla.

Holandako eta Ingalaterrako arrantzaleek euskaldunetatik ikasi zuten. Horren adibide modura, esan 1612an Holandako bi arrantzuntziko hamabi euskal arrantzale zeuden, eta Ingalaterrako bi arrantzuntziko sei. Hauetatik hiru arpoia erabiltzen erakusten zieten, beste hiruk balea untziari heltzen eta eramaten laguntzeko, eta azken seirak balea moztzen eta bere grasak egosten erakusteko.

Euskal Herriatik Terranovara egiten ziren bidai hauek iraupen oso luzeak izaten zituzten. Gaur egun Azores-era bi hilabetez joatean gehiengoari denbora luzea dela iruditzen bazaigu, zer esanik ez garai haletako arrantzaleek hamar edo hamaika hilabetez joan behar zutenean. Irteera asko sei hilabetetakoak izaten ziren, baina ez ziran gutxi izan ere ia urte osoa etxetik urrun igaro zuten arrantzaleak, bai Hondarribia, Orio, Zarautz, Donostia, Mutriku, Getaria, Ondarru, Lekeitio eta baita Bilbotik ere. Untziek eramane behar izaten zituzten ekipaia guztiez gain, normalki apaiz bat ere joaten zen beraiekin, Canada-ko lurretan meza bat eskaini eta itzulerako bidai Jaungoikoaren babesarekin egiteko.

Urte batzuk beranduago, Erik el Rojo bikingoak, bere Islandiako herriatik desterratu zutenean untzia hartu eta Groenlandia aldera abiatu zen. Handik kosta guztiari itzulua eman zion geroago, eta horrela heldu zen Terranova aldera. 1001 urtean, bere seme ziren Lief, Thornwald eta Thorstein-ek gauza bera egin zuten eta Terranovaz gain Labrador-era heltzea lortu zuten. Beraz, kondairaren arabera bikingoak izan ziren bertara heltzen lehenengoak. Baina historiako gorde zitekeen ezer utzi ez zutenez, Terranova berriro ere aurkitua izan zen.

Ez da askoz ere argiagoa nor izan zen aurkikuntza egin zuenak. Historian zehar egin diren ikerketek, beronen egile

Hala eta guztiz ere, bizitzaren arlo guztietan bezala, hemen ere trapitxeoan ibiltzen ziren arrantzaleak ez ziren gutxi. 1658ko dokumentu batek kontatzen duen modura, Hondarribiko bi untzik, "Nuestra

Señora del Rosario" eta "San José" hain zuzen ere, bata bestearen parean Pedro González eta Francisco de Ancheondoren heuren kapitaineekin zihoazelarik, Holandako arrantzalez beteriko Bilboko utzi batekin topatu ziren, heurak bezala Terranovatik bueltan zeudela. Trapitxeoan ibiltzen zirenaren susmoak edukita, untziaren barrena harakatu ondoren denetatik aurkitu zuten, papera, lienzoak, burnia... zeukatelarik. Geroago, eta Portugaleteko portura iritsita, lurreko alguazilekin akordio batetara iritsi eta untzi bakoitzak atzeritarrek estraperloz ekarritako produktuak banatu zituzten, dirutza handia atera bait zitekeen hortik.

Pasadizo hori alde batera utzita, balearen arrantzak diru mordoxka ekarri zien euskal arrantzaleei XVI eta XVII mendetan zehar, sakrifizio handiren truk. Hala eta guztiz ere, bale asko Kanadako uretan kokatzen baziren ere, hego eta ipar Euskal Herriko uretan historikoki ere aurkitu izan dira animalia indartsu eta eder

honen adibideak. Honen ispilu, 1805ean Hondarribiko hondartzatik hurbil ekarritako bale ikaragarria (kondairaren arabera), Pasaian 1834an, eta nola ez 1901an Orion harrapatutakoa, euskal kantu tradizionalak ongi asko dioenez.

ARDORA

TLF 64.24.61
64.41.55

Foru kalea
HONDARRIBIA

KOTE PIKABEA-REKIN BLAGAN

gun Errealeko lehen taldean dagoen Hondarribiar bakarra dugu Kote Pikabea. 27 urte bete ditu aurtengo udan, eta hamabi edo hamairugarren urtea darama Donostiko taldean, ez bait da bera ere oso ondo gogoratzen. Gizon benetan apala, ez du inoiz ahotsa altxatzen eta bere presentzia ixiltasunean mantendu nahi duen horietako bat da Kote Pikabea.

Noiz hasi zen zure futbolari bizitza?

Eskolara joaten nintzenean, Biterin egonda, Hondarribiko futbol taldean hasi nintzen, eta hor jubenetako lehen urterarte egon nintzen. Gero Donostia aldera joan nintzen eta han eman ditut azken urte pilak.

Noiz egin zenuen debuta Errealearekin?

Ez naiz oso ongi gogoratzen zein denboraldi izan zen, baina bai Valencia-ren aurka izan zela, bere zelaian. 1-2 irabazi genuen, Carlos Xavier eta Kodroren gol bikainekin. Hala eta guztiz ere denboraldi hortan ez nuen asko jokatu, eta hurrengo urtea izan zen maiz jokatzeko hasi nintzena.

Eta sartu zenuen lehen gola?

Vallecas-en izan zen, Rayo Vallecanoren aurka. Bigarren denboraldian izan zen, eta berdinketa suposatzen zuen gola sartzea lortu nuen zorionez.

Zein jarriko zenuke entrenatzaile onena bezala?

Oso zaila da bat aipatzea, zeren eta beti saiatzzen zara bakoitzetik onena hartzen. Baina bat hartu beharko banu, John Toshack hartuko nuke, ni bezalako gazte askori eman bait zigun jokatzeko aukera eta konfidantza, sei edo zazpi izan bait ginen.

Nor esango zenuke dela aurrelari zailena markatzeko?

Hau ere ez da batere galdera erraza. Bere forma onenean zegoenean, Butragueño oso zaila zen markatzeko, oso mugimendu inteligenteak zituen eta. Gaur egun, Romario ere oso zaila da, baina gehienbat Bartzelonan jokatzan zuenean. Baina jokalaria bakoitzak bere alde on eta txarrak ditu.

Ze garaipenekin gordetzen duzu oroitzapenik onena?

Ez naiz oroitzapen ona daukan horietakoa, baina duela aste gutxi Espanyol-en aurka lortu genuena oso ederra izan zen. Urrunago joanda, Athletic-

i 5-0 irabazi genion eguna oso oroitzapen onekoa da, baita Bernabeun irabazi ditugun pare bat partidua ere.

Zer moduko entrenatzailea da oraingoa?

Oso ongi eramaten gara berekin, eta emaitzak onak direla ikusita hainbat eta hobe. Entrenamenduak oso

entretengarriak dira, guri gustatzen zaizkigun gauzak egiten bait ditugu, rondoak... Sesio motzak dira, baina indartsuak.

Nor litzateke jokalaririk onena taldean?

Ez nuke baten alde agertu nahi, zeren eta jokari

bakoitzak baditu bere bertuteak. Hala ere, De Pedrok sekulako kalitatea dauka, eta aipamen bat merezi duena, Alberto ateazaina da, zeren eta azken bi edo hiru urtetan lan bikaina egiten ari da.

Jarraitzen al dituzu herrian gertatzen diren gauzak?

Esan bezala ez naiz asko ateratzen etxetik. Hemen gertatzen diren gauzak apur bat jarraitzen ditut, baina egia esan saiatzzen naiz pixkat deskonektatuta egoten, ez bait naiz kalean asko egotearen lagun.

Zer iruditzen zaizu neskei futbolarenganako piztu zaien joera?

Oso gauza positiboa dela uste dut. Baliteke lehen jokalaria ikustera joatea, baina nik uste dut orain gehiago joaten direla futbolaren interesa piztu zaielako. Hori ona dela deritzot, denon onerako bait da.

Jasaten al dituzu aipatutako neska eta mutilen jarraipenak edo asedioak?

Ez, nik ez dut asedio handirik jasaten. Noizean behin gertatu izan zait, baina nahiko ongi eramaten dut, gauza oso normala bait da jendea gure atzetik ibiltzea, kontutan hartzekoa bait da Errealak Gipuzkoa mailan zer suposatzen duen.

Ez al zaizu iruditzen futbol gehiegi botatzen dutela telebistan?

Oso argia da futbol gehiegi botatzen dutela, eta gauza askotan gertatzen den bezala kantitatea kalitatearen aurka dihoa. Baina nere ustez, izatez futbolaren aurkakoa den norbaiti futbol partidu on bat eskaintzen badiozu, gustatu egingo zaio. Baina, txarrak irteten diren partidu asko daude, gehiegi botatzen bait dituzte telebistan.

Lasai asko hitzegiten du Kote Pikabeak bere etxeko salan. Etxean dauzkan bi katuak etengabeki mugituz dauden bitartean patxaran dihardu blagan futbolari handi honek. Azken urteotan postu fijoak dauka defentsan, eta gauzak ezin hobeki dihoazkio. Ia suertea ez den bere bidetik urruntzen, pena merezi duen tipo horietako bat bait da.

Hawaii

HAWAIIen dena da berezia

San Pedro kalea, 12 • Tel.: 64 20 76
Santiago kalea, z/g. Zuloaga, z/g • Tel 64 17 58
HONDARRIBIA

KAFETEGIA

GOZOTEGIA

San Pedro, 10 • Tel.: 64 10 47

**ILEAPAINDEGI
MIXTOA
ESTETIKA**

A. Guezala

SOROKA Merkataldegia
Tel.: 64 44 07
HONDARRIBIA

ENPLEGU

Lan Ministeritzak aldizkari berria plazaratu du gazteek lanari buruzko informazioa eskura dezaten. "Enplegu" du izena eta hamabostero aurkitu daiteke kalean 75 pezetaren truke. Bulegoan lehenengo bi aleak ditugu, eta bertan bereziki gazteei zuzenduta den maiatzean abian jarritako lan erreforma sakonean aztertzen dute. Egun sinatu daitezken kontratu motak agertzen dira aldizkarian eta INEM bulegoez ere hitzegiten dute orrialde hauetan. "Enplegu"n elkarriketei txokorik egiten diete eta formazio ikastaro, liburu, deialdi, legislazio eta laguntzek orrialde bat daukate ale gutxietan.

KONTZIENTZI ERAGOZPENA

Ejerzittoa profesionala bihurtzen den bitartean soldaduska, eragozpena edo insumisioa aukeratu behar dute gazteek. Objezioa aldaketa ugari jasaten ari da laz bolondresgoaren legea onartu zenetik, eta egun hain motela den prozesua arintzeko aukera badago. Eragozle onartzen duten unetik gazteak bi urte inguru itxaron behar du bere destinoa jakin arte. Lege berriarekin aukera daiteke ordezeko prestazioa eta mutilak arituko den entitateak aukeratu dezake askotan. Hau da, gaztea mugitu ahal da Madrileko erantzuna jaso baino lehen. Dena den, asuntua ez da hain sinplea eta bulegoan aholka zaitzakegu.

CRAJ

Titularrak beste esanahia adieraz balezake ere, izen honek ez du hautsi nahi, osatu baizik. Gazte Elkartegintzarako Baliabideen Zentruaren siglak dira eta Donostiako Izotz Jauregian dago. Bertan Gipuzkoako elkarteei erraztasunak ematen zaizkie gogoan dituzten planak aurrera eramanez. Diputazioaren zerbitzu honek egoitza, telefono, helbide, faxa, ordenagailu eta gelak uzten dizkio 25 bat elkarteei. Osatzeko asmoa dutenei aldiz aholku eta laguntza ematen dizkie. Gainera, hitzaldi, erakusketa, topaketak... antolatzen dituzte gazteentzat. 900 110 111 telefonoan jakingo duzute gehiago.

NOLAKOAK DIRA GAZTEAK?

Maiz entzungo zenuen gazteak honelakoak edo horrelakoak direla, eta askotan ez zentozen bat eritzi horrekin. Horregatik, komunitate baten osatzaileak saku batean sartzeko tendentzia hausten duen liburuxka plazaratu du Gipuzkoako Diputazioak. Bertan gure lurraldeko gazteei buruzko azterketa aurki dezakezu; 15 eta 29 urte bitarteko lagunen hainbat datu bilduta daude: rol familiarra, ikasketa maila, normalean erabilitako hizkuntza, ohiturak, zaletasunak... Gazteen jarrera makina bat arlotan ere ikertzen da: autodeterminazioan, elkartegintzan, erlijioan eta sexu harremanetan, esate

ESKOLA KIROLA IKASLEAK FORMAN MANTENDU NAHLIAN

zken urteotan eskola kirolak zuzperraldi handia jaso du, eta gaur egun indarrean dagoen zerbait da, ikasle gehienek praktikatzen bait dute kirolen bat. Atzera egiten badugu denboran apur bat, konturatuko gara duela hamar bat urte hau ez zela horrela, eta zeuden aukera bakarrak futboleko zeudela, eta soilik mutileri dedikatuta gainera. Neska batzuk ere saskibaloian ere egin zezaketen, baina aukerak nahiko urriak ziren hala ere.

Baina aldaketa sakona nabaritu da eskola kirolan, eta gaur egun aukerak anitzak dira, eta orain bai esan daitekeela kirolarik egiten ez duenak nahi ez duelako dela, ezintasun fisikoak alde batera utzita.

Eskola kirolaren helburuak argi daude: eskoletan dauden hondarribiarrei edozein kirol praktikatzeke aukera eskaintzea, errendimendu profesionalari atxekitu gabe, garrantzitsuena kirola egitea bait da, eta ez emaitza onak lortzea. Normala den legez,

guztiori atsegin zaigu irabaztea, baina hori ez litzateke ekimen honen asmo bakarra, garrantzitsuagoa bait da ongi pasatzea, kirola egitea eta mutil edo neska gazte hori praktikatzen ari den kirol hortaz apur bat gehiago ikastea, eta hortarako daude hor monitorea.

ARRAUNLARI

JATETXEA - RESTAURANTE

BUTRON PASALEKUA
ETXE ALAI
TEL.: 64 15 81
HONDARRIBIA

EROSLE

SUPERMERKATUA

Santiago kalea
HONDARRIBIA

Aspaldian kirol aukerak urriak baziren ere, gaur egun ez da horrela. Txikienen arloan, eskubaloia, saskibaloia, futbola, atletismoa eta igeriketa egiteko aukera dago. Pixkat helduagoak direnentsat, aukerak oraindik ugariagoak dira. 9-12 urteren bitartean dauden mutilek xakean, piraguismoa, ping-pong, judo, pilota eta mendian aritzeko aukera dute, futbola eta eskubaloiaz gain. Urte bereko neskek, saskibaloia eta futbolaraz gain, gimnasia artistikoa, erritmikoa, patinaia artistikoa,

judo, badminton eta mendia praktikatu ahal izan dute. Aukera zabala beraz.

Infantiletan ordea aurtengoan aldaketa handia gertatu da. Orain arte, futbola mutilentzat zegoen erreserbatuta, eta saskibaloia nesKentzat. Orain ere horrela dago, baina zenbait neskek futboleant aritzea erabaki dute, eta 1984an eta 1985ean jaiotako neskek areto futboleant

jokatzeko bi talde sortu dituzte. Hala ere alor hau indartu beharrekoa da, zeren Hondarribia mailan dauden talde bakarrak dira, eta Irun eta Donosti aldera irten behar dute bere partidua jokatzera. Hala ere, ilusioz hornituta egonik, hori ez da oztopoa beraiek nahi duten kiroleant aritzen badira. Urte bereko mutilek ere Irungo taldeen aurka jokatzen dute, bai Hondarribian edota San Miguel-eko futbol zelaian.

Aurtengo datu berriak oraindik jasoak ez badaude ere, iazkoak ematea ez da soberan egongo, kalkuluen arabera aldaketak ez bait dira oso sakonak izango. Pasa den urtean, 816 ziren benjamin, alebin eta infantiletan matrikulatuta zeuden ikasleak, eta horietatik 644 ziren eskola kirolaren barnean zeudenak. Horrek %80a inguru suposatzen du, zeina pozik egoteko zifra bat den, aurreko denboretan gertatzen denari begiratzen badiogu.

Ama Guadalupekoa, Talaia eta San Jose ikastetxeek lan handia egiten dute alor garrantzitsu hau indartu ahal izateko Udaletxearekin batera. Bertan murgilduta dauden ikastetxe horien kirolaren arduradunei, entrenatzaile eta batez ere kirolari beraiei zorionak eta egoera osasuntsu honek aurrera segi dezala, guztion onerako izango bait da.

JON ALZAGA

URDAI-AZPIKOAK
HESTEKIAK
GAZTAK
FOIES
EDARIAK

San Pedro Kalea, 25 • Telf.: 64 44 70
HONDARRIBIA

JAVIER

OPTIKO

DIPLOMADO EN OPTICA Y OPTOMETRIA
MASTER EN OPTOMETRIA CLINICA
LENTES DE CONTACTO

SAN PEDRO, 6
TEL Y FAX 943 64 37 75
20280 HONDARRIBIA

OTXOA

JANARIDENDA

BARAZKI, FRUTA ETA
HORRELAKOETAN
AUKERA HANDIA

San Pedro, 43
Telf.: 64 16 84

ITSAS ETIMOLOGIAREN BEREZITASUNAK (ETA III)

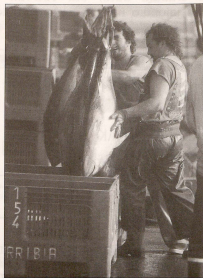
urreko aldizkarian esan bezala, azken atal hontan arrain hitzari buruz azalpen txiki batzuk ematen saiatuko gara. Lehenik eta behin, esan arrantzaren munduarekin lotutako hitz askok ez datozela latinetik: arrain, arrinaire, arrainandre, arrainazketa, arrainazkuntza, arraindegi, arrainegalak, arrainezur, arrainjale, arrainketa, arrainotzara, arrainsaltzaile, arrainsare, arraintsu, arraintxo, arrainzale.

Esan daiteke arrain eta arrai hitzak proto-euskaratik datozela, bertan arrain esaten baitzen. Proto-euskara diogunean, aintzineko euskaldunek hitzegiten zuten euskarari buruz ari gara. Latinez raia esaten bada ere, badirudi lehen aukera dela onargarriena, zeren eta euskara latina bainon zaharragoa da. Gai honi buruz azterketa sakonak egin dira, eta ugariak gainera. Euskaltzale ugarik aztertu dute gai hau, hala nola Mitxelena, Azkue, Arturo Campión... Hala eta guztiz ere, konplexutasunak handiak dira hitz honen azterketari ekiten badiogu.

Arrain hitza nondik eratortzen den jakitea hala eta guztiz ere ez da batere erraza. Adibidez, Resurrección María de Azkuek bere "Diccionario Vasco-Español-Francés" delakoan azaltzen duen bezala, dudak oso handiak dira, eta horretarako esaldi bat alpatzen du: "Nik arraia zirika, ik arrapa". Horren itzulpena, "Yo tiento la trucha, tu la coges" litzateke. Gogoratu behar da, euskaraz truchahitzarentzat itzulpenik jatorrena arrankari edo amuarraín dela. Ingelesezt, trout litzateke, frantsesezt truite, eta latinez tructa. Beraz, ikus daitekenez kontzeptuak ez daude batere argi alor honetan, ikasketa anitz egin badira ere.

Esandakoak esan, oraindik ez dago oso argi nondik datorren, eta horrek adibide asko daudela aditzera ematen digu, hau da, euskara bezalako hizkuntza zahar batean analisi etimologikoa merezi duten hitz asko daude. Honek analisi sakon bat merezi beharko luke bertan interesa duten adituentzat, zeintzuk galdera bat egiten duten etengabe: zergatik?

NEGUAREN HURBILKETAREKIN KULTUR EKITALDI GEHLAGO

gunak aurrera egin ahala negua iristen ari zaigu. Eta urtero bezala urteko sasoi honetan ekintza kulturalak ugaritu egiten dira, jendea asper eta etxe zuloan geldo ez dadin. Hori dela eta, Udaletxeak Neguko Jardunaldiak antolatzen ditu, eta nahiz eta zenbait ekintza guztiz finkatuta ez dauden, saia ketak egiten ari dira ekitaldi hauek aurrera ateratzeko.

Urrutirago joan gabe, azaroaren 25ean ale hontan aipatu dugun Martin Ugaldere buruzko erakusketa bat ireki zen. Erakusketaren ildoak, kazetari eta idazle handi honen bizitza eta obraren inguruan dabil. Zuloaga etxean irekia dago interesa daukan edonorentzat, eta abenduaren zortzigarren egunerarte.

Erakusketa interesgarri hau amaitu bezain laister, Euskal Liburu eta Diska Azoka zabalduko da, San Pedro kalean. Azoka hau, hain ezaguna den Durangoko azokaren ondoren zabalduko da, eta bertan aurkitu daitezke euskal kulturaren barnean argitaratu diren azken lanak, bai idatzi zein entzunezko arloan. Aurtengo edizioan izango den berezitasuna egongo diren lan guztiak euskara hutsez izango dirala.

Abenduaren 11ean ordea, haurrentzat bereziki pentsatutako saio bat antolatu da Hondartza Kiroldegian. Bertan, Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazo ezagunak egongo dira, arratsaldeko bostetatik aurrera. Umorearen eragile hauek aurrean

bildutako denen irrifarrea pizteko edozer egiteko prest egongo dira, eta "Makarroiak" deituriko antzezpena egingo dute. Disko eta ikuskizun berriak aurkeztuko dituzte, beraz, pailazoak gustoko dituen edonork utzi ezinezko aukera da honako hau.

Hurrengo egunean, abenduaren 12an, eta ostiralarekin batera, bertso jarriak eta musika egongo dira, eta bertsoaren adiskide denak hantxe aurkituko ditu Jon Sarasua eta Maialen Lujanbio bertsolari ezagunak alaitasuna ekartzeko prest.

Larunbata hilaren 13an beste ekintza eder bat antolatu da, "Hondarribia Euskaraz" deiturikoa. 12 ordu euskaraz etengabe hitzegitea da helburu nagusia,

eta San Pedro kalean izango da. Giroa alaitu asmoz dantzak, kantuak eta kirol ekintzak antolatuko dira, eta goizeko hamarretatik gaueko ordu berdinera iraungo du. Jendearen partehartzea ezinbestekoa izango da, beraz, euskaraz hitzegiten duzun zuk, beste irtenbiderik ez duzu, eta han egotea hobe duzu, euskarak eskertuko bait duzu.

Hortaz gainera, Hondarribiko ikastetxetan antzerki lanak interpretatuko dira. Lan hauek bitxitasun bat dute, ikasle eta gurasoek antzeztuko dituztela alegia. Ekintza hauen bitartez, Talaia, San Jose eta Ama Guadalupekoa ikastetxeko ikasle eta gurasoek bere lana ere batuko dute Neguko Jardunaldi hauei.

Bordari eta Satarka lehiaketa

Denbora luzez pentsatu eta idatziz ondoren, amaitu zen Bordari eta Satarka

literatur lehiaketara aurkezteko epea. Gehiago izan dira Bordari ipuin lehiaketara aurkeztu diran lanak Satarka-rakoa baino. Kontutan hartu behar da aurtengo edizioan mugak zabaldu egin dirala, eta ez dela eskatu kondizio bezala bertakoa izatea lehiaketa parte hartu ahal izateko.

Hori kontutan harturik, lehiaketara aurkeztu diranak 56 izan dira. Hauetarik 20, Bordar lehiaketako A mailaren barnean sartzen dira. B mailan ordea 15 dira aurkeztu diranak. Ikutzen diren gaiak oso desberdinak dira. Lehiaketa honen epaimahaia Jose Antonio Loidi, Jexux Mari Mendizabal, Mikel Garmendia eta Mayi Iza izan dira.

Satarka lehiaketari dagokionez, aurkeztu ditran lanak hamaika izan dira A mailaren barnean, eta beste hainbat B mailan. Lan guzti hauek aurretik jarritako baldintzak betetzen dituzte, eta hori dela eta lehen selekzioa gainditu dute.

Literatur lehiaketa honen sari banaketa abenduaren 21ean izango da, neguko lehen egunarekin batera. Garailearen izena zein den bi egun aurretik erabakiko da, nahiz eta banaketa beranduago egiten den.

Disko eta ikuskizun berriak prest!!

Karmele Jantzi Konponketa

Arreglos en prendas de:
Cuero • Ante • Punto • Tela
REFORMAS • ADAPTACIONES

Juan Laborda, 2 bajo
20280 Hondarribia
Alde Zaharra

EUSKAL TXISTE GRAFIKOEN VI.

LEHIAKETAREN OINARRIAK

urtengoan seigarren aldiz antolatuko den txiste grafikoen lehiaketaren oinarriak ezagunak dira jadanik. Jarraian irakur ditzazkezen hauek dira:

. Lehiaketak 3 maila izango ditu:

- A: 16 urtez gorakoentzat.
- B: 12 urtetik 16 bitartekoentzat.
- D: 12 urtez beherakoentzat.

. Gaia eta teknika libreak izango dira.

. Testua ezinbestekoa da eta euskaraz izan beharko du.

. Neurria: bineta bat DIN A-3 neurriko orrian egina (bineta bat baino gehiago dituztenak ez dira onartuko eta gehienez 3 zm.tako ertza utzi beharko dute).

. Lan bakoitzak bere izena izango du eta lanarekin batera sobre itxi bat aurkeztuko da, sobrearen gainean lanaren izena eta barruan egilearen izen-abizenak, helbidea eta telefonoa idatziko direlarik.

. Lanak Udaletxeko Euskara Zerbitzuan aurkeztuko dira, 1997ko Azaroaren 29ko 12 orduak baino lehen.

. Aurkeztutako lan guztien erakusketa jarriko da Abenduaren 11tik 17a bitarte.

. Epaimahaia Udal Euskara Kontseiluak izendatuko du.

. Epaimahaiaren erabakia apelaezina izango da.

. Zernahi gertaturik ere, sariketarako partaideek ontzat eman beharko dute Udalaren erabakia.

. Epaimahaiaren ustez, lanek behar adineko mallarik ez badute, saria eman gabe utzi ahal izango da.

. SARIAK

A MAILA:

1. Saria 40.000 pezeta.
2. Saria 25.000 pezeta

B MAILA:

1. Saria 10.000 pezeta eta komiki bilduma
2. Saria 5.000 pezeta eta komiki bilduma

D MAILA:

1. Saria komiki bilduma
2. Saria komiki bilduma

GANBARAKO KUTXA MIATZEN

rain arte azken hilabete hauetan artxiboko argazki zaharrak erabili baditugu ere, oraingo honetan jokabidea apur bat aldatzea erabaki dugu. Aldaketa hau demostratu dezaken irudi bat aukeratu dugu hortaz, eta behean ikus dezakeuzuen argazki hau aurkitu dugu. Gure ustez nahiko argazki polita da, eta bide batez jende gazteagoak alor honetan interes gehiago edukitzea lor dezakegu.

Esandakoak esan, hara zer nolako argazki polita aurkitu dugun. Hondarrribian ospatutako Kross baten irudia da, eta bertan orain 18-20 urte dituzten gazteak

ageri dira, eskola desberdinetakoak orduan, eta haietako asko lagun onak orain. Argazkian leiha gogorrean ari dira, lehen postua nork lortuko duen zain. Data zehatzik ez badugu ere, gutxi gora behera 1987-1988 urtekoa dela esan daiteke. Berauetako batzuk ezagutzen badituzue, zer nolako aldaketa eduki duten ikusi ahal izango duzue.

Gazte hauek irudi hau ikusten dutenean ongi pasatzea eta barre egitea espero dugu, hori bait da sekzio honen helburuetako bat. Bide batez, garai haietan zein ongi pasatzen duten gogoratuko dute, kirola egiten zuten garai haietan

AUTO - ESCUELA ALZAGA

A-1, A-2, B, C, D eta E
KARNETEN TRAMITAZIOA

Uranzu, 37 • Tel.: 62 16 27 • Fax: 62 33 95 IRUN
Zuloaga, 12 • Tel.: 64 16 23 HONDARRIBIA
C/ Fuenterrabia, s/n • Tel.: 61 72 12 IRUN

Arroka - Berri ERRETEGIA

Faroko bidea
Tel.: 64 27 12
HONDARRIBIA

BATEK DAKI.... NON DAGOEN

adirudi hontan azaldu dugun irudia errazagoa dela irakurleentzat. Aurreko azken aleetan agertu diranak nahiko zailak izan dirala onartu behar dugu, hala esan bait digute

irakurleetako batzuk. 83 alean atera genuen irudiaren asmatzailea Goizane Romarate zabala izan da, eta berari dagokio Beko-Errotako afaria. Agertzen zen etxea, Kale Nagusia n kokatzen zela argi ikus zitekeen, eta aurretik Casa Casadevante izena, eta gaur egun Hotel Pampinot da.

Orain agertzen dugun irudia ere ez dirudi oso zaila denik aurretik. Eskatzen duguna da bertan ageri den irudi hau non kokatzen den. Nahiz eta zenbait

jenderentzat erraza den, gauza bat estea beharrezkoa da. Ez da keletik paseatzen zoazenean ikus daiteken zerbait, kokatuta dagoen lekua ez bait da publikoari guztiz irekita dagoen zerbait. Hala ere jendea ikus daiteke bertan egunero.

Ez dizuegu pista gehiago emango, eta

hemendik jendea animatzen dugu gehiago idaztera, bi pertsonentzako afari bat irabazi bait dezake lehiaketaren irabazleak. Zure senar, emazte, mutil, neska edota lagunekin joan zaitezke bertara. Beraz, idaztea bakarrik

ez zaizu geratzen. Interes apur bat jarritz gero, leku hau non dagoen jakingo duzu.

**SAGARDOTEGIA
JATETXEA**

BEKO-ERROTA

JAIZUBIA
TEL.: 64 31 94
HONDARRIBIA

Horra hor goian errota
irina pur pur ihota
ondo jan eta edan paketsu ta alai
hor duzue Beko - Errota.

ABENDUAREN 1ETIK 30era BITARTE

CAPRICORNIO: negua hurbiltzen ari da eta oraindik udako arropa erabiltzen duzu. Jantziak aldatu, eta bide batez ere zure umorea ere, azken aldi hauetan nahiko borde bait zaude. Aski da!

AQUARIUS: Badirudi ez zaudela oso pozik etxean daukazu den egoerarekin. Baliteke errua zurea izatea neurri batean, daramazu pasotismoa ere handia bait da. Alzera egin pixka bat, denontzat ona izango da eta.

PISCIS: Bide onean zaude, hilabete ona izango da zuretzat. Ahal izanez gero, kiniela bota, eta bariante asko jarri. Hori bai, ez bihotzarekin egin, eta begiratu gabe betetzen baduzu hobe. Rayo Vallecano beti irabazle.

ARIES: Azken aldian lotu duzu itxura fisikoa aldatzea. Ongi egin duzu, zeren bestela orain arte bezala jarraituko zenuen, ez bait dizu ezta mutil batek ere begiratzen. Orain Margaret Astor erabili eta dena onera joango da.

TAURUS: Desiratzen egoten zara asteburua noiz iritsiko den, astean zehar lan asko egiten bait duzu. Posible izanez gero, opor batzuk hartu, zeren eta ez zuk ezta etxekoek ere ez zaituzte aguantatzen.

GEMINIS: Bazkaltzean hartzen duzun ardoa alde batera utzi beharko duzu, zeren eta txikiteokoa ez zara uzteko gai. Dena den, bietako bat utzi, gibelak eskertuko du eta.

CANCER: Zuretzat hau ere hilabete ona izango da, bai lan zein amodio kontutan. Parejarik ez baduzu, laister lortuko duzu, eta izan ezkerro berri on bat erortzeaz egongo da.

LEO: Jokaera tamalgarria daramazu azken aste hauetan. Lanik gabe, ikasteko gogorik gabe, ostiral eta larunbatetan parranda... Horrela ezin da, sikologo batengana joan eta fosil bat izateari utzi iezaiozu.

VIRGO: Egunak oso tristeak dira orain, zeren eta oso azkar iluntzen du. Horrek etxera azkarrago itzultzea suposatzen duzu. Lasai egon, zeren eta familiarrean egoteak on egingo duzu, tximinearen ondoan.

LIBRA: Betiko zure lagunekin noizean behin elkartzea ere komenigarria da. Ez alde batera utzi aspaldiko lagunak nahiz eta oraingo lagunekin oso gustora zauden. Noizbait beharko dituzu.

SCORPIO: Asteburutan hainbeste ateratzeari utzi apur bat, buruak eztanda egingo duzu eta. Korus eta antzeko lokaletan aritzeak entzumen arazoak ekartzen dizkizu, eta oso negalboa izan daiteke hori.

SAGITARIO: Zaindu apur bat zure bikotea, azken aldian alde batera uzten ari zara eta. Arazo bat daukazunean berarekin kontsultatu, zuk uste baino gehiago bait daki bikoteko arazoetarako buruz.

Matxin de Arzu, 10 baxo.
Tel.: 64 56 01
20280 HONDARRIBIA

* BEGIEIEN AZTERKETA
* KONTAKTUZKO LENTEAK
* BEGIEIEN ENTRENAMENDUA
* GRADUAZIOA, KONTROLA ETA BERRIKUSKETA
* PRESIO INTRAOKULARREN AZTERKETA

SAN PEDRO, 57 - TEL.: 64 38 05

ENARA
INMOBILIARIA

San Pedro, 4 - behea
HONDARRIBIA
Tel.: 64 39 72
Tel. y Fax: 64 54 38

Jaiotzak: iraila

- 4an: Inessa Olaizola Vélez
Gurasoak: Imanol eta Patricia
- 8an: Cortlon Gorka Pikabea Aiestaran
Gurasoak: Eduardo eta Miren Josune
- 16an: Nagore Suarez Pernas
Gurasoak: Roberto eta Mª Teresa
- 16an: Pablo Uranga Beunza
Gurasoak: Ramon eta Ana
- 22an: Imanol Etxaide Zeberio
Gurasoak: Jose Manuel eta Maite
- 23an: Aritz Zunzundegi Alvarez
Gurasoak: Nicasio eta Mª Teresa
- 23an: Mikel Sarasola Iguñiz
Gurasoak: Oscar eta Mª Isabel
- 25ean: Javier De Mariscal Salaberria
Gurasoak: Miguel eta Maria
- 30ean: Mauro Ramos Garcia
Gurasoak: Aitor eta Serena

Ezkontzak: Iraila

- 6an: Joaquín Jaramillo Becerra, Irungoa eta
Ainhoa Busto Pablos, Hondarribikoa
- 13an: Manuel Etxebeste Mugika,
Hondarribikoa eta Isabel Iragorri Ortiz,
Hondarribikoa
- 13an: Jose Ignacio Larrarte Arbelaiz,
Hondarribikoa eta Yolanda Vicente
Medina, Valladolid-ekoa
- 20an: Miguel Angel Briz Ezeiza, Hondarribikoa
eta Juncal Descarga Juanena, Irungoa
- 20an: Jon Villar Agirre, Ordizikoa eta M^a
Carmen Antunez Irastorza,
Hondarribikoa
- 20an: Iñaki Solbes Ponte, Irungoa eta Miren
Iridoi Iruretagoiena, Hondarribikoa
- 27an: Angel Ramos Bizarro, Irungoa
eta Miren Auzmendi Sagarzazu,
Hondarribikoa

Heriotzak: Iraila

- 13an: Juan Olaskoaga Barrenetxea, 77
urtekoa San Pedro Kalea
- 14an: Manuel Zabala Salaberria, 87 urtekoa
Higer Bidea
- 22an: Angel Rubio Minguez, 72 urtekoa
Mendelu Auzoa
- 23an: Zacarias Sanz De La Fuente, 94 urtekoa
Gibeleta Auzoa

Kultura banatzen dugu.

Gozamena banatzen dugu.

Alaitasuna banatzen dugu.

Osasuna banatzen dugu.

Ilusioa banatzen dugu.

Etorkizuna banatzen du.

Urte osoan irabaziak banatuz.

kutxa

gipuzkoa donostia kutxa
caja gipuzkoa san sebastián

Dirua, pertsonen zerbitzura